

INZENDING VLARIO-INNOVATIEPRIJS 2020

Klimaatstraten Antwerpen

Straten in stedelijk gebied kennen combineren heel wat functies en worden aangelegd om tegemoet te komen aan de noden van hun gebruikers. Het is dan ook een grote uitdaging voor ontwerpers, aannemers en onderhoudsdiensten van openbaar domein om deze noden te kennen, te begrijpen en hierop in te spelen om een leefbare straat te creëren. Deze noden veranderen bovendien in de tijd. Zo is de laatste jaren het wijzigende klimaat meer voelbaar geworden in de stad en is de bewustwording hierrond vergroot.

Daarnaast vergaren we heel wat kennis en inzicht en worden nieuwe technieken ontwikkeld die het mogelijk maken om beter in te spelen op deze behoeften en om de kwaliteit van onze straten te verbeteren.

Ook de beleving en perceptie van de straat evolueert. Zo worden bomen minder enkel als decoratie gezien, maar beseffen we meer en meer het belang van bomen als schaduw-, luchtzuiverings- en koelingsinstallaties. Ook afvalwater is best waardevol om nog te gebruiken in de straat en niet enkel zo snel als mogelijk af te voeren naar de zuiveringsinstallaties om opnieuw als drinkwater uit de kraan te stromen.

Vanuit de stad werd er de voorbije jaren heel wat geïnvesteerd in studies, plannen en experimenten om in kaart te brengen hoe we zo goed als mogelijk kunnen inspelen op de noden van de gebruikers van onze straten. Zo is door het Waterplan en Hemelwaterplan, de klimaatscenario's en andere studies duidelijk geworden waar deze uitdagingen zich situeren. Hoe zorgen we voor verkoeling tijdens een hete zomer? Of vermijden we overstromingen bij een hevige stortbui?

Schematisch overzicht van private én publieke klimaatadaptieve maatregelen in een klimaatstraat.

Een straat is geen afgesloten geheel, een straat maakt deel uit van een wijk of een buurt die voor een groot stuk bestaat uit privé-eigendom. Daarom willen we als stad de krachten bundelen met haar inwoners en partners en bekijken hoe we samen de leefbaarheid van onze straten kunnen verhogen. Welke technieken of ingrepen kunnen ervoor zorgen dat de veranderingen in het klimaat minder voelbaar zijn in de stad of deze zelfs tegengaan?

De stad kiest voor maximaal inzetten op blauw-groene oplossingen bovengronds, eerder dan investeren in grijze infrastructuur ondergronds. Ontharden en vergroenen op publiek en privaat domein zijn noodzakelijk om een gezonde, leefbare klimaatrobuuste stad te maken. Hiervoor is een sterke coalitie nodig: zowel intern stedelijk, met belangrijke institutionele partners als Aquafin/Waterlink, maar ook met burgers, bedrijven en andere organisaties

Met het project 'De Robuuste Klimaatstraat' ontwikkelt de stad Antwerpen samen met strategische partners voor ontwerp, uitvoering en beheer van het openbaar domein een nieuwe werkwijze die maximale ontharding en vergroening vooropstelt. Het project is een uniek en noodzakelijk samenwerkingsverband tussen stad Antwerpen (en de districten), Aquafin en Waterlink waarbij binnen de drie organisaties verschillende afdelingen planners, uitvoerders, beheer- en onderhoudsdiensten samenwerken. De bestaande procedures voor bevoegdheden, werkverdeling en budgetten, die vaak drempels zijn voor een slimme, geïntegreerde oplossing die maximaal onthardt en vergroent, worden hierbij tegen het licht gehouden en waar wenselijk en mogelijk aangepast.

Vanuit een integrale aanpak voor de klimaatuitdaging en in het bijzonder een optimale wateroplossing zet de stad eveneens in op het semi-publieke en private domein verbonden aan het heraan te leggen publiek domein. Deze nieuwe aanpak werkt systemisch om op wijkniveau te ontharden en vergroenen. Binnen dit project wordt gewerkt aan een nieuwe aanpak en zullen ook enkele eerste pilotprojecten opgestart worden in 2020.